

KÚRIA

Bfv.I.905/2017/8.szám

A Kúria Budapesten, a 2017. év november hó 28. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A sikkasztás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben **az I. rendű terhelt** védője útján benyújtott felülvizsgálati indítványát elbírálva a Szolnoki Járásbíróság 12.B.1278/2012/44. számú és a Szolnoki Törvényszék 9.Bf.249/2016/12. számú ítéleteit I. rendű terheltre vonatkozó részében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítványozó, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Szolnoki Járásbíróság a 2015. december 10. napján kihirdetett 12.B.1278/2012/44. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetésében [Btk. 372. § (1) bekezdés I. fordulat, (2) bekezdés b), c) pont, (5) bekezdés b) pont], költségvetési csalás büntetésében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért halmazati büntetésül három év - börtönben végrehajtandó - szabadságvesztésre és három év közügyektől eltiltásra ítélte, megállapította, hogy az I. rendű terhelt a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Az I. rendű terhelttel szemben 13.005.360 forint összegben vagyonekobzást rendelt el. Rendelkezett továbbá a bűnügyi költség viseléséről.

Az I. rendű terhelt és védője felmentésért, illetve enyhítésért bejelentett fellebbezése folytán eljáró Szolnoki Törvényszék a 2016. december 8. napján meghozott 9.Bf.249/2016/12. számú

ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta; az I. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát két évre leszállította, a szabadságvesztés büntetést öt év próbaidőre felfüggesztette, megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra; a közügyektől eltiltás kiszabására vonatkozó rendelkezést mellőzte, a vagyonekbevételek összegét 10.837.360 forintba leszállította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen az I. rendű terhelt meghatalmazott védője útján terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § a), b) és c) pontjában írt okból. Az indítványozó kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a Be. 351. § (2) bekezdés b), c) és d) pontjában foglalt hibáktól szenved, ezért az megalapozatlan. Sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok a terhelt tagadásával szemben a feltárt bizonyítékokból helytelen következtetést vontak le, mikor az I. rendű terhelt terhére értékelték bizonyos tanúk vallomásait, ezért az iratok tartalmával ellentétes tényeket állapítottak meg.

A jogi indokolás körében az indítványozó kifejtette, hogy az eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályaival ellentétesen állapították meg a sikkasztás büntettének és a költségvetési csalás büntettének anyagi halmazát. Az I. rendű terhelt tényállásban írt magatartása nem jogtalan eltulajdonítás, azzal, hogy az általa befogadott számla ellenértékét kiegyenlítette, majd annak ÁFA tartalmát az adóbevallásában szerepeltette, szükségszerűen a költségvetési csalást valósította meg, amennyiben azt elkövette, ezért a sikkasztás büntetében való elmarasztalása anyagi jogszabályt sértett. Az indítványozó utalt arra is, hogy a két bűncselekmény elkövetési magatartása nem különbözik, nincs szó időbeli elkülönülésről, ezért téves a sikkasztás és a költségvetési csalás halmazatban történő megállapítása.

A felülvizsgálati indítvány végső soron kifogásolta azt, hogy az elsőfokú bíróság a tényállásban rögzített időszakban valamennyi számlát valótlannak tüntetett fel, holott a számlák - az indítványban felhívott tanúvallomások tartalma szerint - részben valós munkavégzésen alapultak.

A fentiekre tekintettel elsődlegesen az ítéletek hatályon kívül helyezését és a vagyonekbevételek végrehajtásának felfüggesztését, másodlagosan a jelentős időmúlásra tekintettel a kiszabott büntetés lényeges enyhítését és a vagyonekbevételek mellőzését kérte.

A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint a felülvizsgálati indítvány részben törvényben kizárt, részben nem alapos, ezért indítványozta, hogy a Kúria az eljáró bíróságok megtámadott határozatait

hatályában tartsa fenn (BF.926/2017/I. szám).

Álláspontja szerint a felülvizsgálati indítvány érvei valójában a tényállás felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadásának minősülnek.

Az indokolási kötelezettség megsértése körében pedig arra utalt, hogy az indítvány egyrészt nem jelölte meg pontosan, miben nyilvánult meg a bíróságok köteleességszegése, másrészt ezen ok kapcsán is a tényállást támadta.

A sikkasztás és a költségvetést károsító bűncselekmények halmazatban történő megállapítását törvényesnek találta. Álláspontja szerint nincs feltétel nélküli kapcsolat ugyanazon gazdasági társaság sérelmére elkövetett sikkasztás és a gazdasági társaság képviselőjeként elkövetett költségvetési csalás között. A Kúria korábbi határozatára hivatkozással fejtette ki, hogy a két bűncselekmény halmazatát a bíróságon törvényesen állapították meg.

A felülvizsgálati indítvány részben törvényben kizárt, illetve részben nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 423. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően a felülvizsgálati indítványban megjelölt okokra figyelemmel bírálta felül; emellett tekintettel volt ugyanezen törvényhely (5) bekezdése alapján a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező esetleges eljárási szabálysértésekre is.

Ilyen eljárási szabálysértést azonban a felülbírált ügyben nem észlelt.

A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint ugyanakkor a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó, a felülvizsgálati indítványban ez a tényállás nem támadható; bizonyításnak pedig nincs helye.

A felülvizsgálati eljárásban nincs helye a bizonyítékok eltérő értékelésének, további bizonyításnak, vagy ez okból az ítélet megváltoztatásának, miként nem kerülhet sor a határozatok hatályon kívül helyezésére sem.

A felülvizsgálati indítvány is hivatkozott az eljárási törvényben rögzített megalapozatlanságra, elemezte az eljáró bíróságoknak a tanúvallomások és a terhelti előadásokat értékelő tevékenységét,

vitatta az okirati bizonyítékok értékelését, lényegében a bizonyítékok mérlegelésével megállapított tényállást támadta. A felülvizsgálati indítvány az irányadó tényállásban rögzített tényekkel szemben hivatkozik arra, hogy a számlákon szereplő gazdasági események részben valósak voltak.

Mindezekre tekintettel a felülvizsgálat - a fent hivatkozott részében - a törvényben kizárt.

A Be. 416. §-ának (1) bekezdés c) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

A Be. 373. § (1) bekezdés III/a) pontja alapján hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés valósul meg, ha a bíróság a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése, vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tesz eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

Az indítványban megjelölt ok csak akkor vezethet hatályon kívül helyezéshez, ha szoros összefüggésbe hozható a bűnösség megállapításával, a felmentéssel, az eljárás megszüntetésével, a jogi minősítéssel, a büntetés kiszabásával, illetve az intézkedés alkalmazásával.

A Be. 258. §-ában előírtakra figyelemmel a bíróság indokolásában köteles számot adni döntéshozatali tevékenységéről, a felülbíráló bíróság pedig azt köteles ellenőrizni. Ha a megtámadott határozat indokolása oly mértékben hiányos, hogy nem állapítható meg belőle, mire alapította a bíróság a döntését, akkor valósul meg az érdemi felülbírálat lehetősége, aminek következménye a hatályon kívül helyezés.

A jogi indokolás körében a hatályon kívül helyezés csak akkor következhet be, ha a jogi indokolás annyira hiányos, hogy nem állapítható meg belőle jogi következtetés útján sem, hogy milyen jogszabályon alapul valamely büntetőjogi főkérdésben hozott döntés (1/2007. BK vélemény).

Mindebből következően e felülvizsgálati ok kapcsán nem vizsgálható a bűnösség megállapításának, a felmentésnek, az eljárás megszüntetésének, a büntetés kiszabásnak, illetve az intézkedés alkalmazásának anyagi jogi helyessége (BH 2012.32.).

Az indokolási kötelezettség megszegésének vizsgálata során az

indokolás helyessége ugyanis már kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának meg nem engedett támadása (BH 2017.48.).

Ilyen feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés sem az elsőfokú bíróság, sem a másodfokú bíróság ítélete vonatkozásában nem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság a szükséges és elégséges körben rögzítette a bizonyítékok értékelésének mikéntjét, számot adott döntésének folyamatáról, az anyagi és eljárási jogszabályok alkalmazásáról. A másodfokú bíróság az indokolási kötelezettség teljesítését ellenőrizte, azt helytállónak és hiánytalannak értékelte. A felülvizsgálati indítvány egyébiránt nem részletezte az indokolási kötelezettség megsértésének mibenlétét, valójában a bizonyítékok értékelését sérelmezte. A felülvizsgálati indítvány ebben a részében nem alapos.

A Kúria az anyagi jogi jogszabálysértésekre vonatkozóan - a Legfőbb Ügyészség álláspontjával egyezően - nem találta alaposnak a vagyon elleni bűncselekmények halmazátát kifogásoló védői érvelést sem.

Helyesen utalt arra a másodfokú bíróság, hogy a sikkasztás és a költségvetési csalás esetében a védendő jogi tárgy eltérő. A sikkasztás védett jogi tárgya a természetes és a jogi személyek vagyona, míg a költségvetési csalás a költségvetés bevételeihez fűződő társadalmi érdeket védi.

Jelen ügyben az irányadó tényállás szerint a sikkasztást az I. rendű terhelt azzal követte el, hogy a II. rendű terhelt által kiállított és az I. rendű terhelt által befogadott valótlan tartalmú számlákon szereplő bruttó összeget a számla keltének időpontjában a **I.Kft.** vagyonából kivette, azt jogtalanul eltulajdonította, ezt ellenérték formájában nem fizette ki a II. rendű terhelt részére. A gazdasági társaság vagyonának - ezen belül a pénzeszközének - csökkentése bekövetkezett.

A jogtalan eltulajdonítás a vagyonkezelői kötelezettséggel rendelkező személy esetében is sikkasztásnak minősül (BH 2002.4.).

A költségvetési csalás a valótlan tartalmú számlák felhasználásával történő adóbevallás benyújtásával valósult meg. E két cselekmény elkövetési ideje is különbözik: a sikkasztást az I. rendű terhelt a tényállásban rögzített számlák kiállításának időpontjában követte el, míg a valótlan tartalmú adóbevallások benyújtására havonta az adóbevallási időszak határidejének lejárataát megelőzően egy későbbi időpontban került sor.

A gazdasági társaság sérelmére elkövetett sikkasztás és a gazdasági

társaság képviselőjeként elkövetett költségvetési csalás megvalósulása között nincs szükségszerű összefüggés, hiszen azok egymástól függetlenül is elkövethetők. Téves az indítványozó azon érvelése, hogy a valótlan teljesítést rögzítő számla ellenértékének kifizetése nélkülözhetetlen eleme a költségvetési csalásnak. A valótlan tartalmú fiktív számlák áfatartalmának levonása a gazdasági társaság vagyonát képező pénzeszköznek a számlák bruttó összegével történő csökkentése nélkül is megvalósulhat.

A Kúria egyetértett a Legfőbb Ügyészség átiratában kifejtett érveléssel: a fiktív számlák kiállítása és befogadása kettős célt szolgált, egyrészt a sikkasztás leplezését, hiszen ez volt a valótlan alapja a fiktív számla kifizetésére fordított összeg eltulajdonításának, másrészt a fiktív számláknak az áfa-analitikába történő beállításával és azok áfa tartalmának levonásba helyezésével az I. rendű terhelt a kft. által megfizetendő adó összegét - ezáltal a költségvetés bevételeit - csökkentette.

A költségvetési csalás nem értékelhető az önvádra kötelezés tilalmára figyelemmel a sikkasztás büntetlen utócsелеkményének sem, hiszen a költségvetési csalás nem azáltal valósult meg, hogy az I. rendű terhelt a sikkasztás útján megszerzett pénzösszeg utáni adóbevallási és adófizetési kötelezettségének nem tett eleget. A gazdasági társaság vagyonának csökkentésével véghezvitt vagyon elleni bűncselekményt leplező fiktív számlákat egy további magatartással - az adólevonási jog érvényesítésével - az állami vagyon csökkentésére használta fel. (A fentiekkel egyező álláspontra helyezkedett a Kúria a Bhar.I.455/2013/7. számú határozatában is.)

Ezért a bíróságok helytállóan állapították meg a vagyon elleni és a költségvetést károsító bűncselekmény halmazatát, a helyes minősítés szerinti, az elsőfokú ítéletben kifejtett halmazati tételkeretre is figyelemmel, a megállapított büntetés törvényes.

Az előzőekben kifejtettekre figyelemmel a felülvizsgálati indítványban foglaltak alapján a Kúria - a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra vonatkozó hivatkozás kapcsán - sem törvénytörő minősítést, sem törvénytörő büntetés kiszabását nem találta megállapíthatónak.

Mindezekre figyelemmel a Kúria - mivel olyan eljárási szabálysértést sem észlelt, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a megtámadott határozatokat - a Be. 424. (1) bekezdése szerinti tanácsulésen - a Be. 426. §-a alapján az I. rendű terheltre vonatkozó részében hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. § (4) bekezdése,

felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdés és a Be. 421. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez utóbbi esetben a Kúria a felülvizsgálati indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2017. november 28.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Domonyai Alexa s.k. előadó bíró, Dr. Soós László s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné
bíróági tisztviselő